

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Orell, P. (14.5.2020). Fysioterapian toteutus etäohjauksena lasten ja nuorten fysioterapian harjoittelussa. *ePooki: asiantuntijablogi*.
<https://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2020051435593>

Fysioterapian toteutus etäohjauksena lasten ja nuorten fysioterapian harjoittelussa

Orell Pirjo

Julkaistu 14.5.2020

Parhaassa tapauksessa uhka voi olla myös mahdollisuus. Tämä todentui fysioterapeuttiopiskelija Hannareetta Romppaisen lasten ja nuorten fysioterapian harjoittelujaksolla Oulun Tutoriksessa maalis-huhtikuussa 2020. Ajankohtana, jolloin koronavirus oli ja on edelleen globaali uhka kaikkialla maailmassa aiheuttaen monenlaisia muutoksia ja rajoituksia yksittäisen ihmisen arkeen.

Nämä rajoitukset ja muutokset näkyivät monella tavalla myös opiskelijoiden elämässä. Siirryttiin muun muassa lähiopetuksesta etäopetukseen. Moni opiskelija joutui muuttamaan opintojensa aikatauluja ja usealta peruuntui kevääksi suunniteltu harjoittelujakso sosiaali- ja terveydenhuollon alueella. Näin harmillisesti ei käynyt **Hannareetta Romppaiselle** [1], vaan hänen harjoittelunsa mahdollistui etäohjausmenetelmän käyttöönotolla.

”Harjoittelujakson alussa ajattelin, että oppimismahdollisuuteni kapenevat etäohjauksen myötä. Näin ei käynyt, vaan päinvastoin. Ne laajenivat”, kertoo Hannareetta yllättyneenä ja jatkaa:

Sain ensimmäistä kertaa ohjata lasten terapiaa etäyhteyksien avulla ja uskon, että tämä ohjausmuoto lisääntyy tulevaisuudessa. Minulle etäohjausmuoto tämän harjoittelujakson myötä on jo tuttu työväline ja helpottaa työskentelyäni toimiessani fysioterapeuttina valmistumiseni jälkeen.

Fysioterapeuttikoulutuksessa etäohjauksen opiskelu on sisällytetty opetussuunnitelmaan osaksi fysioterapeuttinen opettaminen ja ohjaaminen -opintojaksoa [2]. Hannareetta kokee fysioterapeuttisten ohjaustaitojensa kehittyneen uudella tavalla saadessaan mahdollisuuden ohjata lasten terapiaa etäohjauksena. Etäohjaus antoi hänelle mahdollisuuden toteuttaa terapiaa myös erilaisissa toimintaympäristöissä, kuten ulkona lapsen luonnollisessa leikkiympäristössä, leikkipuistossa. Leikkipuistossa harjoiteltiin esimerkiksi tasapainoa ja koordinaatiota liikkumalla epävakaalla alustalla köysimatolla. Leikkipuistotyöskentely oli Hannareetalle uusi kokemus, jota muut harjoittelujaksot ja ohjausmuodot eivät olleet mahdollistaneet.

Hannareetan ohjaana harjoittelujaksolla toimi fysioterapeutti **Outi Erho** [3]. Outi on toiminut fysioterapeutin ammatissa 26 vuotta. Hänellä on pitkä historia myös harjoittelun opiskelijaohjaajana. Outin mukaan parhaimmillaan opiskelijaohjauksessa toteutuu vastavuoroinen opettaminen ja oppiminen. Näin tapahtui nytkin. Yhteistyössä Hannareetan kanssa he opettelivat ja toteuttivat etäohjausta. Hannareetan harjoittelupaikassa Tutoriksessa on hyvät valmiudet etäterapian

toteutukseen. Kaikki sen työntekijät ovat suorittaneet etäsertifikaatin. Fysioterapiaa etänä oli toteutettu pienessä määrin ennen koronatilannetta, mutta nyt sen käyttö on jokapäiväistä.

Ennakkoon etäohjaus herätti Outissa monenlaisia mielteitä. Erityisesti pohditutti etäohjauksen toteutuksen onnistuminen. Myös lasten motivoituminen etäohjaukseen askarrutti. Outi sai ilokseen huomata ennakkohuoliensa olevan turhia. Lapset olivat innostuneita etäohjauksesta ja terapioiden toteutukset sujuivat ongelmitta. Vanhemmat olivat Outin kokemusten mukaan kiinnostuneita etäohjauksesta ja toteuttivat terapioiden tarkoituksenmukaisesti fysioterapeutin ohjeita noudattaen. Outin mukaan hänen oma ammatillinen substanssiosaamisensaakin kasvoi etäohjauksen myötä.

Etäohjaus oli aluksi haastavaa. Normaalioloissa lasten lähiterapiatilanteissa painottuu käsin ohjaaminen. Etäohjauksessa manuaalisen ohjauksen suorittivat lapsen vanhemmat minun sanallisten ohjeitteni perusteella. Jouduin sanoittamaan käsieni liikkeet kielelle, jonka vanhemmat pystyivät ymmärtämään. Ohjauksessa käytin myös paljon liikedemonstraatioita. Kun kyseessä on lapsen ohjaaminen, demonstraatioissa keskeistä roolia näyttelivät lelut, esimerkiksi nallet, (kuva 1)

toteaa Outi, nykyisin etäohjauksen ammattilainen.

KUVA 1. Lasten fysioterapiassa etäohjauksessa käytettyjä välineitä (kuva: Hannareetta Romppainen)

Suomessa etäohjauksen soveltuvuutta lasten ja nuorten fysioterapiassa on kartoitettu muun muassa [Linnuntie – Lasten yhteisöllinen etäkuntoutus](#) -kehittämishankkeessa [4]. Hanke toteutettiin Kelan toimesta vuosina 2016–2018. Hankkeessa toteutettiin fysioterapiapilotti, jossa fysioterapiainterventiot kohdentuivat lapsille, joilla oli CP-vamma tai muu liikkumisen, kehonhahmotuksen ja/tai kehonhallinnan haaste.

Hankkeessa saatujen tulosten perusteella lasten fysioterapiassa paras malli toteuttaa etäkuntoutusta oli niin sanottu yhdistelmämalli, jossa osa terapioidista toteutetaan etänä ja osa lähiterapioina. Pilotissa havaittiin, että jokaisen fysioterapia-asiakkaan kanssa ensimmäinen kuntoutustapaaminen oli perusteltua tehdä kasvotusten. Kuntoutusjakson alussa kasvokkain toteutetulla tapaamisella perehdyttiin asiakkaan toimintaympäristöön, arvioitiin manuaalisesti lapsen fyysinen toimintakyky, tutustuttiin lapseen ja hänen lähiyhteisöönsä sekä autettiin tarvittaessa laitteiston asentamisessa. Muutoin järjestettiin tapaamisia kasvotusten asiakkaan ja yhteisön tarpeen mukaan erikseen arvioidusta syystä. [5]

Syitä ensimmäisen kuntoutustapaamisen jälkeisiin lähikäynteihin olivat muun muassa asiakkaan toimintakyvyn väli- tai loppuarviointi ja mittaaminen, asiakkaan motivoiminen, yhteisön ohjaaminen tai havainnointi sekä avustajan sairastuminen. Pilotissa havaittiin, että kasvokkain toteutettujen tapaamisten tarve on hyvin yksilöllinen ja persoonakohtainen – toiset lapset suhtautuivat tietokoneella terapeutin kanssa etäyhteyden välityksellä työskentelyyn reippaasti ja ennakkoluulottomasti, toiset taas kaipasivat runsaammin kasvokkaisia tapaamisia. Lapset kokivat, että lähiterapioissa tutustuu terapeuttiin paremmin kuin etäterapioissa. Luottamuksen rakentuminen sekä yhteinen työskentely pääsevät siinä lasten mielestä sujuvasti käyntiin. [5]

Orell Pirjo, lehtori, fysioterapia
Oulun ammattikorkeakoulu

Lähteet

[1] Haastattelu. 20.4.2020. Fysioterapeuttiopiskelija Hannareetta Romppainen.

[2] Oulun ammattikorkeakoulu. 2020. Opetussuunnitelmat 2020–2021. Fysioterapian tutkinto-ohjelma (210 op). Hakupäivä 9.5.2020. <http://www.oamk.fi/opinto-opas/opintojen-sisalto/opetussuunnitelmat?koulutus=ftk2020sp&lk=s2020>

[3] Haastattelu. 20.4.2020. Fysioterapeutti Outi Erho.

[4] Linnuntie – Lasten yhteisöllinen etäkuntoutus -kehittämishanke. Hakupäivä 13.5.2020. <https://www.tutoris.fi/palvelut/etutoris/linnuntie/>

[5] Kotilainen, K., Juvala, L. & Arffman, S. 2019. Lasten, yhteisöllinen etäkuntoutus puhe-, toiminta- ja fysioterapiassa. Teoksessa A-L. Salminen & S Hiekkala (toim.) Kokemuksia etäkuntoutuksesta Kelan etäkuntoutushankkeen tuloksia. Kelan tutkimus, Helsinki. Hakupäivä 13.5.2020. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2019052416890>

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2020051435593>